

Het Amerikaanse stimuleringspakket

Het in februari goedgekeurde stimuleringspakket (*American Recovery and Reinvestment Act*) bestaat uit extra overheidsuitgaven en belastingverlagingen (zie tabel). De extra uitgaven betreffen zowel infrastructurele projecten als hogere sociale uitgaven. Verder worden overdrachten aan de staten vergroot, om te vermijden dat hun wettelijke verplichting van begrotingsevenwicht door de recessie leidt tot lagere overheidsuitgaven. De belangrijkste belastingmaatregel is een teruggave van de loonbelasting in 2009 en in 2010 van maximaal 800 dollar per jaar voor gezinnen en 400 dollar voor alleenstaanden.

In zowel 2009 als in 2010 geven de maatregelen een impuls van circa 2¼% BBP. Dit is het directe effect op de overheidsbegroting exclusief inveniëneffecten (hogere belastingen als gevolg van het positieve effect op het BBP). Het effect op de economische groei is onzeker en onder andere afhankelijk van het effect op de rentestanden. De onzekerheid blijkt sterk uit de bandbreedte van korte-termijnmultipliers die het *Congressional Budget Office* (de rekenmeester van de Amerikaanse volksvertegenwoordiging) hanteert.^a Zo leidt een verhoging van de federale overheidsbestedingen ter grootte van 1% BBP met enige vertraging tot een toename van het BBP met 1 à 2,5%. Hogere overdrachten aan staten hebben een vergelijkbaar effect. De multiplier van belastingverlaging is duidelijk kleiner: 0,5 à 1,7% extra BBP bij verlaging voor lage- en middeninkomens en 0,1% à 0,5% bij verlaging voor hoge inkomens. Multipliers onderin de bandbreedte zijn het meest plausibel voor de effecten op korte termijn, zeker in de huidige omstandigheden. Zo komt de OESO op een multiplier van 1,1 voor het eerste jaar voor bestedingen en van 0,4 voor het eerste jaar en 0,8 voor het tweede jaar voor belastingverlagingen.^b Vanzelfsprekend hebben tijdelijke stimuleringsmaatregelen slechts een tijdelijk effect op het BBP. Zelfs een permanente maatregel zal op lange termijn vermoedelijk geen BBP-effect hebben, maar slechts leiden tot een verdringing van andere bestedingen.

Toepassing van de door de OESO gevonden multipliers betekent dat het nieuwe stimuleringspakket leidt tot een BBP dat in 2009 circa 1¼% hoger is dan zonder het pakket en in 2010 gecumuleerd circa 2¼% hoger (oftewel een BBP-groei die in 2009 circa 1¼%-punt hoger is en 2010 circa ½%-punt).^c Deze cijfers geven slechts een indruk van het mogelijke effect en zijn met zeer grote onzekerheden omgeven.

Het Amerikaanse stimuleringspakket^d

Kalenderjaar	2009	2010	2011	2012	2009-2019
Effect van stimuleringspakket (in mld dollars) op:					
Overheidsuitgaven	175	196	106	42	575
Belastinginkomsten	- 110	- 137	- 4	8	- 212
Federaal begrotingssaldo	- 285	- 333	- 110	- 34	- 787
Effect van stimuleringspakket (in % BBP) op:					
Overheidsuitgaven	1,3	1,4	0,7	0,3	
Belastinginkomsten	- 0,8	- 1,0	0,0	0,1	
Federaal begrotingssaldo	- 2,1	- 2,3	- 0,7	- 0,2	

^d Exclusief inveniëneffecten.

Bron: eigen berekeningen van effect per kalenderjaar op basis van de begrotingsjaarraming van het CBO (*Congressional Budget Office*).

^a D. W. Elmendorf, The State of the Economy and Issues in Developing an Effective Policy Response, Statement before the Committee on the Budget U.S. House of Representatives, 27 januari 2009. Zie ook C. Romer, The Case for Fiscal Stimulus: The Likely Effects of the American Recovery and Reinvestment Act, toespraak, 27 februari 2009.

^b T. Dalsgaard, C. André and P. Richardson, Standard Shocks in the OECD Interlink Model, OECD Economics Department working paper 306, 2001.

^c Het CBO schat dat het pakket het BBP met 1,4 à 3,8% verhoogd in het vierde kwartaal van 2009 en 1,1% à 3,4% in het vierde kwartaal van 2010. Op lange termijn kan het BBP 0,2% lager uitkomen doordat de hogere overheidsschuld bedrijfsinvesteringen verdringt. Zie brief van CBO-directeur Elmendorf van 2 maart jongstleden aan het Amerikaanse Congres.